

гий, в українському законодавстві по підтримці промислових парків ця задача повністю ігнорується.

Основні недоліки національного законодавства по підтримці технологічних парків заключаються в спробі, з допомогою цього законодавства, надати технопаркам статус підприємств, що виробляють прибуткову продукцію. Об цьому свідчить той факт, що основними пільгами, стимулюючими створення і діяльність технопарків в Україні, вважаються зниження податку на прибуток і податку на додану вартість.

УДК 338.2:334 (447)

Тараш Л. І.

д.е.н., с.н.с., провідний науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики і розвитку підприємництва Інституту економіки промисловості НАН України

Петрова І. П.

аспірант
Інституту економіки промисловості НАН України
mslrynaPetrova@yandex.ua

УПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СУЧАСНІЙ УПРАВЛІНСЬКІЙ ПРАКТИЦІ В УКРАЇНІ

АННОТАЦІЯ. У роботі розглянуто готовність України до впровадження механізму державно-приватного партнерства в управлінську практику.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: державно-приватне партнерство, управлінська практика, «індекс готовності»

АННОТАЦИЯ. В работе рассмотрена готовность Украины к внедрению механизма государственно-частного партнерства в управленческую практику.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: государственно-частное партнерство, управленческая практика, «индекс готовности»

ANNOTATION. The paper considers the readiness of Ukraine for implementation of the mechanism of state-private partnership in management practice.

KEY WORDS: public-private partnership, management practices, «the readiness index»

Ефективним сучасним механізмом управління, який дозволяє залучити приватні інвестиції і компетенції приватного бізнесу для вирішення державних завдань модернізації економіки, розподілити ризики і зобов'язання між державою і бізнесом, є механізм державно-приватного партнерства (ДПП).

Незважаючи на збільшення в Україні кількості проектів державно-приватного партнерства, які реалізуються (за даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі на кінець III кварталу 2013 року реалізується 227 проектів на засадах державно-приватного партнерства, з яких більшість належить до найпоширенішої форми співробітництва між державою і приватним сектором — концесії [3]), готовність країни до використання такого механізму управління, як державно-приватне партнерство, навіть для традиційних інфраструктурних ДПП, є дуже низькою. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) спільно з аналітичним відділом журналу «Economist» (EIU) розробили «індекс готовності», який дає змогу вимірювати здатність країни до створення і реалізації ДПП [1; 2]. Оглядові дослідження щодо «індексу готовності» здійснювалися у 2011—2013 рр., оцінювалися політичні заходи і норми регулювання ДПП, стандарти і практика, відповідний досвід країни і ставлення до участі приватних інвесторів у створенні інфраструктури [1; 2]. Індекс дозволяє порівнювати країни за шістьма критеріями: нормативно-правові засади, інституціональна структура, оперативна зрілість (функціональна готовність), інвестиційний клімат, фінансові механізми, субнаціональний (регіонально-муніципальний) коригуючий індекс. Використовуються 19 показників, із яких п'ятнадцять є якісними, а чотири — кількісними, дані щодо кількісних показників узяті із бази даних довідкової служби Всесвітнього банку щодо державно-приватної інфраструктури, а також служби EIU із оцінки ризику, інформація про якісні показники заснована на аналізі цілої низки прямих джерел — правових документів, веб-сайтів державних органів, прес-релізів, інтерв'ю [2]. За всіма якісними показниками бальні оцінки вимірюються за шкалою від 0 до 4, бали за всіма показниками (якісними і кількісними) приведено до шкали від 0 до 100 [2]. Індекс розраховується як сума зважених локальних критеріїв за шкалою від 0 до 100, де 100 відповідає ідеальному середовищу для проектів ДПП.

Характеристику України за оцінкою її готовності до ДПП і порівняно із середнім рейтингом наведено на рисунку. Із 25 проаналізованих держав Україна за набраними балами (28 балів) щодо «індексу готовності» зарахована до шести країн із перехідною

економікою, які є останніми у списку, і позначена як країна, що «народжується» або формується [1; 2]. У їх складі, який очолює Україна, — Грузія, Киргизька Республіка, Монголія, Білорусь. Країни цієї категорії за рівнем готовності відносно ізольовані від основних ринків і становлять менший інтерес для інвесторів.

Рис. 1. Характеристика України щодо готовності до ДПП [2]

Для таких держав вирішальне значення мають будівництво правових засад і інститутів, здійснення заходів щодо поліпшення ділового середовища і підвищення його привабливості для інвесторів [2]. Щодо України, то країна має правову базу і у 2011 році поновила закон про ДПП і концесійні проекти, але не випробувала нову нормативну базу на нових проектах [1, с. 17]. Інституціональна структура ДПП значною мірою децентралізована, проекти ДПП можуть бути затверджені як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні, а також органами місцевого самоврядування. Україна має позитивний досвід реалізації ДПП у сферах енергетики, водопостачання, санітарного контролю без випадків анулювання і банкрутств, досвід із залучення приватного капіталу в інфраструктурні проекти [2]. В Україні є політична воля для впровадження ДПП, створено Центр ДПП, є досвід реалізації проектів і можливості для ДПП у транспортному секторі, усе це підвищує функціональну готовність країни до здійснення ДПП. Однак активне просування проектів ДПП є досить низьким. Обмежені спеціальні навички щодо планування, затвердження і контролю ДПП, небажання винаймає досвідчених радників, брак необхідної незалежності державних органів, неякісні тендери, обмежений доступ малозабезпеченого населення країни до об'єктів обслуговування при належному ціноутворенні і у зв'язку з цим неможливість відшкодування витрат для розвитку інфраструктури, недостатність спеціалізованих боргових

інструментів для ефективного використання приватними інвесторами при фінансуванні інфраструктури, низький рейтинг інвестиційного рівня країни, суттєві загальні ризики і ризики неплатежів при реалізації проектів ДПП, здійснення фінансових зобов'язань з боку державного партнера через обов'язкове включення в державний або місцевий бюджет щорічно, в той час як проекти ДПП укладаються на більш довгий строк і держава повинна поновлювати гарантії у кожному річному бюджеті — все це перешкоджає розвитку і реалізації проектів ДПП [2]. Для України пропонується більш сильна політична підтримка і більш удосконалені механізми фінансування ДПП, накопичення досвіду застосування необхідних методик, удосконалення умов для інвестування [1, с. 8].

Усім країнам із перехідною економікою, незалежно від оцінки, пропонується звернути увагу на розвиток національних фінансових ринків і ринків капіталів, збільшення обсягів будівництва, сприяння розвитку юридичних і консалтингових компаній.

Література

1. Evaluating the environment for public-private partnerships in Eastern Europe and the Commonwealth of Independent States. The 2012 EECIS Infrascop. Findings and methodology [Electronic Resource] / European Bank for Reconstruction and Development, Economist Intelligence Unit. — Mode of access: http://www.eiu.com/Handlers/WhitepaperHandler.ashx?fi=EECIS_Infrascop.pdf&mode=wp&campaignid=EECISInfrascop2012.

2. Доклад о переходном процессе за 2013 год. Переходный процесс: остановка в пути? [Электронный ресурс] / Европейский банк реконструкции и развития. — Режим доступа: <http://tr.ebrd.com/tr13/ru/>.

3. На кінець вересня 2013 року в Україні реалізовувались більше 220 проектів на засадах державно-приватного партнерства [Електронний ресурс] / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. — Режим доступу : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=224783&cat_id=38461&search_param=%E4%EF%EF&searchDocarch=1&searchPublishing=1.

1. Evaluating the environment for public-private partnerships in Eastern Europe and the Commonwealth of Independent States. The 2012 EECIS Infrascop. Findings and methodology (European Bank for Reconstruction and Development, Economist Intelligence Unit) Available at: http://www.eiu.com/Handlers/WhitepaperHandler.ashx?fi=EECIS_Infrascop.pdf&mode=wp&campaignid=EECISInfrascop2012 (accessed 15 March 2011) (eng).

2. Doklad o perekhodnom protsesse za 2013 hod. Perekhodnyy protsess: ostanovka v puty? (Evropeyskyy bank rekonstruksyy u razvytyya) Available at: <http://tr.ebrd.com/tr13/ru/> (accessed 9 March 2011) (rus).

3. Na kinets' veresnya 2013 roku v Ukrayini realizovuyalys' bil'she 220 proektiv na zasadakh derzhavno-pryvatnoho partnerstva (Ministerstvo

ekonomichnogo rozvytku i torgivli Ukrainy`) Available at: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=224783&cat_id=38461&search_param=%E4%EF%EF&searchDocarch=1&searchPublishing=1 (accessed 15 March 2011) (ukr).

УДК 65.013012.34

Тарнавська Н. П., д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту організацій
та інноваційного підприємництва

Сивак Р. Б., к.е.н., доцент,
докторант кафедри менеджменту організацій
та інноваційного підприємництва,
Тернопільський національний економічний університет
syvak_roman@ukr.net

ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ СТВОРЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ЛОГІСТИЧНОГО ЦЕНТРУ

АНОТАЦІЯ. Досліджено детермінанти формування стратегії створення інтеграційних структур, які здатні на основі логістики сприяти суб'єктам господарювання в структуруванні та оптимізації матеріалопотоків.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Логістика, логістичний центр, міжнародна логістика.

АННОТАЦИЯ. Исследованы детерминанты формирования стратегии создания интеграционных структур, способных на основе логистики способствовать субъектам хозяйствования в структуризации и оптимизации материальных потоков.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: Логистика, логистический центр, международная логистика.

ANNOTATION. The study of determinants of strategy formation of creation of integration structures capable, on the basis of logistics, of assisting subject of economy in structuring and optimization of material flows.

KEY WORDS: logistic, logistic centre, international logistic.

В умовах загострення конкуренції на внутрішньому і зовнішньому ринках перед вітчизняними суб'єктами господарювання постає нагальна проблема підвищення ефективності діяльності, і в першу чергу — за рахунок скорочення логістичних витрат, частка яких у загальних витратах підприємств постійно зростає і значно перевищує